

КОПІЯ

Справа № 991/6040/23
Провадження № 22-а/991/11/23
Головуючий у суді першої інстанції: Дубас В.М.
Суддя-доповідач: Павлишин О.Ф.

**ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА**

**ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

28 вересня 2023 року

м. Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:
головуючого – судді Павлишина О.Ф.,
суддів: Никифорова А.С., Чорної В.В.,
секретар судового засідання Возна К.М.,

за участю:

представників Міністерства юстиції України – Туліна Р.А. та Серовської Я.М.,
представників Ворони Т.С. – адвокатів Пеліхоса Є.М. та Ніколаєнка Ю.А.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в приміщенні суду апеляційні скарги Міністерства юстиції України та представника третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору, Ворони Тетяни Сергіївни – адвоката Пеліхоса Євгена Миколайовича на рішення Вищого антикорупційного суду від 31 липня 2023 року,

ВСТАНОВИЛА:

07.07.2023 до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції». Згідно з позовними вимогами позивач просив стягнути в дохід держави:

1) майно, що належить Вороні Дмитру Миколайовичу (відповідачу по справі):

- квартиру загальною площею 67,5 кв.м, житловою площею 24 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- квартиру загальною площею 53.7 кв.м, житловою площею 29.5 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- грошові кошти у розмірі 1026,70 грн, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 27.11.2018 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN

- грошові кошти у розмірі 1220,90 грн, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN

2) майно належне дружині Вороні Тетяні Сергіївні) та майно матері Ворони Лариси Валер'янівни), померлої 30 січня 2021 року, стосовно якого Ворона Дмитро Миколайович) може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним:

- садовий будинок з надвірними побудовами загальною площею 66,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- двокімнатну квартиру загальною площею: 79,6 кв.м, житловою площею 37,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- чотирикімнатну квартиру загальною площею: 132,4 кв.м, житловою площею 74,4 кв.м. адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна.

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,15 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- домоволодіння загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ -
VIN - номер двигуна -

- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ -
VIN - ; номер двигуна

- легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - свідоцтво про реєстрацію ТЗ -
VIN - ; номер двигуна -

- грошові кошти у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN

Рішенням Вищого антикорупційного суду від 31.07.2023 позов задоволено частково.

Застосовано до Ворони Дмитра Миколайовича санкцію, передбачену п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції». Стягнуто в дохід держави такі активи:

- квартиру загальною площею 67,5 кв.м, житловою площею 24 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- квартиру загальною площею 53,7 кв.м, житловою площею 29,5 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- грошові кошти у розмірі 1026,70 грн, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 27.11.2018 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN

- грошові кошти у розмірі 1220,90 грн, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN

- садовий будинок із надвірними побудовами, загальною площею 66,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- двокімнатну квартиру загальною площею: 79,6 кв.м, житловою площею 37,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- чотирикімнатну квартиру загальною площею: 132,4 кв.м, житловою площею 74,4

кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна.

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,15 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельну ділянку площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- домоволодіння загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м,

адреса об'єкта нерухомого майна:

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак – _____; свідоцтво про реєстрацію ТЗ – VIN – _____; номер двигуна – _____
- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак – _____; свідоцтво про реєстрацію ТЗ – VIN – _____; номер двигуна – _____
- легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак – _____; свідоцтво про реєстрацію ТЗ – _____; номер двигуна – _____

Відмовлено у задоволенні позову в частині стягнення грошових кошти у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку Ворони Тетяни Сергіївни. відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами IBAN _____

Рішення суду оскаржено Міністерством юстиції України та представником Ворони Т.С. (третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог) – адвокатом Пеліхосом Є.М.

В апеляційній скарзі Міністерство юстиції України просить скасувати рішення в частині відмови у задоволенні позовної вимоги про стягнення грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США та ухвалити нове рішення у вказаній частині, яким задовольнити позовну вимогу про стягнення в дохід держави грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, що знаходяться на банківському рахунку Ворони Тетяни Сергіївни, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК».

Посилається на такі обставини:

1. дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, в контексті застосування санкції повинні трактуватися ширше передбаченої ст.316 ЦК України складової права власності;

2. суд першої інстанції не врахував, що Ворона Д.М. має можливість вчиняти щодо активів Ворони Т.С., зокрема коштів на банківському рахунку, дії, тотожні праву розпорядження ними, з урахуванням таких фактів:

а. наявності між Вороною Т.С. та Вороною Д.М. родинних зв'язків та довірчих відносин, у тому числі в частині майнових питань, неодноразового видання Вороною Т.С. довіреностей на Ворону Д.М. щодо розпорядження усім її майном;

б. достатніх підстав стверджувати про те, що кошти на банківському рахунку отримані саме Вороною Д.М., про що свідчить факт збільшення задекларованих доходів Ворони Т.С. у період перебування Ворони Д.М. на державних посадах;

с. можливостей Ворони Д.М. відмовитися від активу, спроби реалізації якої мали місце при укладенні шлюбного договору та договорів дарування;

3. до шлюбного договору від 12.12.2015 між Вороною Т.С. та Вороною Д.М. включено пункти 2.2., 2.3., які не відповідають вимогам ч.5 ст.93 СК України. Включення зазначених пунктів до шлюбного договору у сукупності з укладенням договорів дарування, свідчить про спроби відчуження усього майна Ворони Д.М., у тому числі спільного майна подружжя, на користь дружини Ворони Т.С.;

4. шлюбний договір є фіктивним, укладеним з метою забезпечення майна Ворони Д.М. від вірогідного блокування, стягнення та спеціальної конфіскації у межах адміністративних, кримінальних процедур та створення для Ворони Д.М. можливості володіння таким майном опосередковано, через третю особу, а саме Ворону Т.С., яка є йому підконтрольною;

5. суд першої інстанції неправильно застосував норми матеріального права та допустив порушення норм процесуального права:

а. не взяв до уваги належні, достатні та допустимі докази в частині мотивів

укладення шлюбного договору, що свідчать про вчинення правочину без намірів створення відповідних наслідків – врегулювання майнових відносин між подружжям, визначення їх майнових прав та обов'язків;

б. прийшов до необґрунтованих висновків про неналежність доказів, долучених до клопотання від 27.07.2023 та доводів у письмових поясненнях від 31.07.2023, якими підтверджуються обставини фіктивності шлюбного договору;

с. не застосував до шлюбного договору наслідки фіктивного правочину.

В апеляційній скарзі представник Ворони Т.С. – адвокат Пеліхос Є.М. просить скасувати рішення у частині стягнення в дохід держави земельних ділянок, домоволодіння, автомобіля, та у вказаній частині ухвалити нове рішення, яким відмовити у стягненні в дохід держави таких активів:

- земельної ділянки площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,15 га для будівництва і обслуговування житлового

4

будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво. адреса об'єкта нерухомого майна:

- земельної ділянки площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна:

- домоволодіння, загальною площею 324,7 кв. м, житловою площею 207,8 кв. м, адреса об'єкта нерухомого майна:

- легкового автомобіля марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску. державний номерний знак - _____; свідцтво про реєстрацію ТЗ - _____; VIN - _____; номер двигуна - _____;

Посилається на такі обставини:

1. суд першої інстанції дійшов до помилкового висновку, що Ворона Д.М. може опосередковано, через третю особу – Ворону Т.С., вчиняти дії, тотожні праву розпорядження активами, які належать третій особі Вороні Т.С. на праві особистої приватної власності;

2. суд першої інстанції неправильно витлумачив приписи ч.4, 5 ст.93 СК України, ч.1 ст.203, ч.1, 2 ст.215, ч.1-3 ст.228 ЦК України та помилково застосував вказані норми, які застосуванню не підлягали;

а. суд першої інстанції не обґрунтував, у чому полягає невідповідність умов п.2.1-2.7 шлюбного договору від 12.12.2015 інтересам держави і суспільства, його моральним засадам. Недотримання вказаної вимоги виключає можливість визнання такого правочину нікчемним, адже згідно із ч.3 ст.228 ЦК України такий правочин може бути визнаний недійсним;

б. СК України, ані будь-який інший акт законодавства не передбачає, що порушення вимог ч.4, 5 ст.93 СК України є підставою для того, щоб вважати відповідний правочин нікчемним. Натомість, їх недотримання може бути підставою для визнання судом за позовом заінтересованої особи шлюбного договору недійсним, а не для висновку про нікчемність такого договору повністю чи частково;

в. суд першої інстанції в порушення ч.5 ст.242 КАС України не врахував правовий висновок щодо застосування ч.5 ст.93 СК України, викладений у постанові Верховного Суду від 27.04.2023 у справі №755/11605/21, стосовно наявності у сторін шлюбного договору можливості змінити правовий режим майна, право на яке підлягає державній реєстрації та яке було набуто подружжям до укладення такого шлюбного договору;

г. державній реєстрації підлягає сам транспортний засіб, але не право власності на нього. Автомобіль марки AUDI моделі Q7, 2016 року випуску, який зареєстровано за Вороною Т.С., не належить до майна, право на яке підлягає державній реєстрації;

е. у суду першої інстанції не було правових підстав для висновку про те, що умови шлюбного договору від 12.12.2015 порушуватимуть публічний порядок у майбутньому, оскільки відповідно до ч.1 ст.215 ЦК України питання дійсності правочину пов'язано з моментом його вчинення;

3. суд першої інстанції дійшов до помилкового висновку про те, що умови п.2.1-2.7 шлюбного договору від 12.12.2015 є нікчемними, а активи третьої особи – об'єктами права спільної сумісної власності подружжя.

У відзиві на апеляційну скаргу Міністерства юстиції України представник Ворони Т.С. – адвокат Пеліхос Є.М. посилається на таке:

1. доводи Міністерства юстиції України щодо фіктивності шлюбного договору є

неспроможними, адже фіктивність правочину відповідно до ч.2 ст.234 ЦК України може бути підставою лише для визнання правочину недійсним за рішенням суду. Спір про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», не є тотожним спору про визнання правочину недійсним, а тому адміністративний суд у ході розгляду цієї справи не наділений повноваженнями з визнання певного правочину фіктивним. Таким чином, доводи щодо фіктивності шлюбного договору не можуть бути підставою для того, щоб вважати цей договір повністю або частково недійсним;

2. рішення суду першої інстанції в частині, що оскаржується Міністерством юстиції України, не стосується п.2.2 та п.2.3 шлюбного договору, а тому посилання на невідповідність цих умов вимогам ч.5 ст.93 СК України не мають відношення до вимог апеляційної скарги;

3. суд першої інстанції, правильно визначивши предмет доказування, обґрунтовано визнав неналежними докази, додані до пояснень Міністерством юстиції України від 31.07.2023;

4. Міністерством юстиції України не надано жодних доказів на підтвердження того, що Ворона Д.М. має можливість вчиняти щодо майна Ворони Т.С., включаючи грошові кошти на її банківських рахунках, дії, тотожні за змістом праву розпорядження;

5. доводи Міністерства юстиції України фактично зводяться до заперечення наявності в осіб, які перебувають у шлюбі, можливості в договірному порядку змінювати правовий режим майна, набутого під час шлюбу, що не узгоджується з нормами глави 10 «Шлюбний договір» розділу II СК України та такою засадою цивільного законодавства як свобода договору (п.3 ч.1 ст.3 ЦК України).

Просить залишити без задоволення апеляційну скаргу Міністерства юстиції України.

Міністерство юстиції України у відзиві на апеляційну скаргу представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М. стверджує, що:

1. неможливість встановлення шлюбним договором переходу права власності на нерухоме майно підтверджується правовими позиціями Верховного Суду щодо застосування ст.13 ІПК України в контексті визнання недійсними шлюбних договорів, даними довідки Департаменту державної реєстрації від 28.07.2023, у якій містяться роз'яснення з зазначеного питання;

2. суд першої інстанції не мав необхідності враховувати правову позицію Верховного Суду щодо застосування ч.5 ст.93 СК України, викладену у постанові від 27.04.2023, справі №755/11605/21;

3. п.2.1-2.7 розділу 2 шлюбного договору від 12.12.2015 є нікчемними;

4. наявні підстави для застосування конструкції «віртуальної» нікчемності правочину;

5. транспортні засоби належать до майна, яке підлягає державній реєстрації.

Просить залишити без задоволення апеляційну скаргу представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М.

Представник Ворони Т.С. – адвокат Пеліхос Є.М. подав відповідь на відзив Міністерства юстиції України на його апеляційну скаргу, у якій посилається на таке.

Міністерство юстиції України необґрунтовано включає підстави для визнання правочину недійсним до предмету доказування в справах цієї категорії. Закон України «Про санкції» та КАС України не дозволяють не враховувати презумпцію правомірності правочину та вирішувати питання, що не можуть розглядатися в порядку адміністративного судочинства. Ці питання можуть розглядатися в межах справи за позовом заінтересованої особи про визнання шлюбного договору недійсним. Доводи Міністерства юстиції України про невідповідність шлюбного договору від 12.12.2015 інтересами держави та суспільства, його фіктивність є безпідставними. Правочин не може бути одночасно нікчемним та таким, що може бути визнаний судом недійсним, що не

було враховано судом першої інстанції. Довідка Департаменту державної реєстрації від 28.07.2023, не містить жодних роз'яснень та фактично цитує норми чинного законодавства України.

У судовому засіданні представники Міністерства юстиції України підтримали вимоги поданої апеляційної скарги та заперечили вимоги апеляційної скарги представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М., а представники Ворони Т.С. підтримали апеляційну скаргу адвоката Пеліхоса Є.М. та заперечили вимоги апеляційної скарги Міністерства юстиції України.

Згідно із ч.1 ст.308 КАС України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

А тому законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції перевіряється в межах доводів та вимог апеляційних скарг Міністерства юстиції України та представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М.

Судом першої інстанції встановлено такі неоспорені обставини.

20.12.2022 Ворона Д.М. наказом «тимчасово виконуючого обов'язки губернатора» Запорізької області Балицького Є.В. наділений повноваженнями сенатора російської федерації – представником виконавчого органу державної окупаційної влади Запорізької області в раді федерації країни агресора, де став членом комітету по економічній політиці.

07 червня 2023 року рада федерації федеральних зборів рф прийняла Постанову №236-СФ, якою було схвалено федеральний закон «Про денонсацію Договору між російською федерацією та Україною про співпрацю у використанні Азовського моря та Керченської протоки», факт голосування відповідачем за схвалення вказаного закону підтверджується списками з результатами відкритих голосувань по питаннях порядку денного 546 засідання ради федерації 07 червня 2023 року.

В анотації до цієї постанови вказано що договір, підписаний у місті Керчі 25 грудня 2003 року, був укладений з метою економічного розвитку Росії та України, його положення спрямовані на регулювання порядку пересування суден, навігаційно-географічне забезпечення, рибальства, захисту морського середовища, екологічної безпеки, а також пошуку та рятування в акваторіях Азовського моря та Керченської протоки, які були внутрішніми водами російської федерації та України. Після прийняття до російської федерації донецької народної республіки, Запорізької та Херсонської області Україна втратила статус прибережної держави щодо Азово-Керченської акваторії, Азовське море стало внутрішнім морем російської федерації.

Відповідачем 04 березня 2023 року здійснена публікація на інформаційному ресурсі «ZOV ЗАПОРОЖЬЕ», у якій зазначено: «С губернатором Евгением Балицким и главами администраций провели большую работу по административно-территориальному устройству Запорожской области. В результате определен областной центр, создана администрация региона и обозначены районы» з посиланням на телеграмм канал Евгения Балицкого (<https://t.me/BalitskyEV/836>), в якому останній повідомив про підписання наказу «Об административно-территориальном устройстве Запорожской области» от 03.03.2023 №21-у.

Також відповідач, перебуваючи на тимчасово окупованій території АР Крим, у зв'язку із окупацією територій Запорізької та Херсонської областей збройними силами російської федерації та прийняттям рішення про створення окупаційної так званої «військово-цивільної адміністрації», використовуючи значний досвід отриманий під час роботи в органах державної влади України, розробив структуру «військово-цивільної адміністрації» у вигляді схеми, яка у подальшому стала основою для побудови структури окупаційної влади на окупованих територіях Херсонської області, ухвалення

псевдонормативних актів, таких як указ про затвердження положення про Херсонську військово-цивільну адміністрацію від 26.04.2022 та указ про структуру органів виконавчої влади від 12.04.2022.

14.04.2022 відповідач впроваджував на тимчасово окупованих територіях Херсонської та Запорізької областей російські стандарти освіти. Долучився до процесу організації семінару «Нові стандарти освіти та навчання» з метою надання практичної допомоги керівникам органів управління освіти, керівникам учбових закладів, головним бухгалтерам органів управління освіти та навчальних закладів під час переходу на нові стандарти освіти та навчання, включаючи нові навчальні програми і їх зміст, а також нові стандарти ведення фінансової і управлінської документації, для підготовки, учбових закладів Запорізької і Херсонської областей до початку нового навчального року 2022/2023 рр.

У вересні 2022 року відповідач, обіймаючи посаду так званого «радника голови Запорізької військово-цивільної адміністрації» Баліцького Є.В., надавав методичну та практичну допомогу державі-агресору, окупаційній адміністрації держави-агресора, реалізуючи рішення на окупованих територіях Запорізької області, що підтверджуються листом Офісу Генерального прокурора з додатками від 29.05.2023.

20.12.2022 відповідач на виконання рішення керівника так званої «військово-цивільної адміністрації Запорізької області» Баліцького Є.М. був наділений повноваженнями сенатора російської федерації. 07.03.2023 прийняв участь у «круглому столі» у прес-центрі «Парламентської газети» на тему «Як сьогодні живуть і розвиваються нові російські регіони?», де підняв питання створення нових підприємств на базі залишених у наслідок бойових дій підприємств їх власниками, створення умов для документування мешканців окупованих територій паспортами російської федерації.

17.05.2022 відповідача оголошено у державний, міждержавний та міжнародний розшук, а 18.05.2023 Вінницьким міським судом Вінницької області щодо нього обрано запобіжний захід – тримання під вартою та 19.05.2023 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування.

Обвинувальний акт у кримінальному провадженні .
в порядку спеціального досудового розслідування направлено на розгляд до Вінницького міського суду Вінницької області, а матеріали кримінального провадження – до Вінницької обласної прокуратури для підтримання державного обвинувачення, що підтверджуються листом Служби безпеки України від

Позивач звернувся до Вінницької обласної прокуратури із запитом від
з проханням надати інформацію про кримінальні провадження, у межах досудового розслідування яких перевірялися відомості щодо причетності підсанкційної особи відповідача, та отримав відповідь від 23.06.2022 якою Вінницька обласна прокуратура надіслала копії матеріалів досудового розслідування, що стали підставою для повідомлення відповідачу про підозру за ч.1 ст.111-2 КК України. Матеріали кримінального провадження містять протокол огляду предмета від 05.04.2023, яким виявлено довготривалу переписку, дзвінки підсанкційної особи відповідача з Табачником Д.В.

Вищезазначені особи вважають (мовою оригіналу): «Важнейшей задачей сегодняшнего момента является наполнение местных бюджетов органов власти освобожденных территорий, что позволит обеспечить полноценное функционирование новых органов власти, выплату заработной платы бюджетникам, пенсионных выплат, обеспечить работу коммунальных служб коммунальных предприятий», та здійснили пропозиції для поповнення місцевих бюджетів на окупованих територіях Запорізької області, зазначивши таке:

«Предлагаемые налоги для пополнения местных бюджетов: 1) На первом этапе (6 месяцев) предлагается взимать временный налог со всех подакцизных товаров (топливо, сигареты, спиртные напитки). Физически предлагается решением ВГА областей ввести

следующие нормы: от 5 до 10% на эти группы товаров. Оформление заявки на ввоз любой партии из данной группы товаров проводить по принципу единого окна (коммунальное предприятие при районной или горадминистрации либо Военно-гражданской администрации (выполняет функции обладминистрации)). При подаче заявки происходит оплата установленных сборов, только после этого выдаётся разрешение на ввоз данных товаров. Предлагаемые сборы: 1. Топливо (бензины, дизель) С 1 литра – 3-5 рублей; 2. Сигареты С 1 пачки – 10-15 рублей 3. Спиртное (водка, вино, спирт) Водка 1 литр – 15 рублей Вино 1 литр – 10 рублей Спирт 1 литр – 40 рублей. В течении 6 месяцев провести регистрацию при администрациях списков предпринимателей, которые будут этим заниматься. Следующий этап: относительно других позиций по налогам, за 6 месяцев разработать систему налогов и сборов, а пока объявить свободную предпринимательскую деятельность (бизнес оживет, цены постепенно снизятся). При этом группы товаров облагаемые налогом, запретить возить средними и мелкими партиями (не более 2 литров спиртных напитков суммарно на человека; не более 2-х блоков сигарет суммарно на человека; не более 100 литров топлива в канистрах на человека). Начать внедрять названные нормы и правила с 01.05.2022 г. Это то что можно и необходимо оперативно реализовать. Со стороны сухопутного проезда из региона ДНР-ЛНР та же норма и также контролировать через блокпосты! Движение товаров должно осуществляться только по единым правилам для Республики Крым и ДНР-ЛНР» (мовою оригіналу).

27.05.2022 Табачник Д.В. побажав відповідачу (мовою оригіналу): «Успехов в покорении «Агро-баронов», до цього надав інформацію щодо громадянина Ткачова, який володіє мережею продуктивних магазинів, заводом з очищення рису та його фасуванням, комбінатом з переробки сої та питання для обговорення з ним: «ВОПРОСЫ ДЛЯ ОБСУЖДЕНИЯ С ТКАЧЕВЫМ: 1) Существует значительный объём с/х продукции, цены на которую пока значительно ниже, чем в России: а) около 5.000 тонн риса (наша цена около 300 долларов/тонна – в России 550-600 долларов тонна); б) большой объём сои – 10.000-15.000 тонн (цена 26.000-27.000 руб./тонна, в России – 34.000-36.000 руб./тонна); в) приближается сбор черешни (Мелитополь – уникальный регион по этой культуре). Объём невероятный – 25.000-30.000 тонн. Один рефрижератор принимает 16-17 тонн. 2) Взятие в управление крупных аграрных предприятий (на каких условиях?): а) Агрохолдинг «Мелитопольская черешня»; б) несколько крупных элеваторов; в) крупные агрохозяйства; г) маслоэкстракционные комбинаты; д) теоретически – один из портов.»

Постановою прокурора про надання дозволу на розголошення від 29.06.2023 працівникам позивача надано дозвіл на розголошення відомостей досудового розслідування у кримінальному провадженні .) в обсязі, необхідному для виконання їх повноважень.

У публікації на інформаційному ресурсі «Лента новостей Крыма» 02.06.2023 за посиланням: https://crimea-news.com/persones/dmitriy_vorona/, відповідач заявив таке: «Запорожская область – всегда была частью Великой России! Мы строили, плавил металл, воевали с фашистами и поднимали в воздух самолёты. Эта земля тружеников, хлеборобов и воинов – часть большого русского мира. Её (прим. Запорізької області) экономическое, политическое и ментальное возвращение к своим истокам – важнейшая задача для всей страны».

На офіційній сторінці відповідача в соціальній мережі VK «ВКОНТАКТЕ» (посилання https://vk.com/vorona_dn) було виявлено, що він як автор дописів неодноразово висловлював свою підтримку так званих днр/лнр та наголошував на тому, що (мовою оригіналу): «Жители Донецкой народной республики и Луганской народной республики в 2014 году после госпереворота в Киеве отказались подчинаться преступной власти и взяли свою судьбу в собственные руки, стараясь обеспечить будущее для своих детей. Поздравляю с достойным и справедливым выбором всех жителей ДНР и ЛНР, а также лично Леонида Ивановича Пасечника и Дениса

Владимировича Пушилина с праздником! Процветания, мира и благополучия!» дата публікації 12.05.2023 (https://vk.com/wall-219367834_65).

26.05.2023 у своєму телеграм каналі «Дмитрий Ворона» (посилання https://t.me/dn_vorona) відповідач ділиться постом зі сторінки «Аксенов Z 82», в якому той розповідає про процес інтеграції Запорізької та Херсонської областей в російський економічний простір та висловлює подяку так званим «керівникам» Балицькому, Сальдо, Вороні за оперативну взаємодію: «Сегодня процесс интеграции Запорожской и Херсонской областей, новых регионов нашей страны в российское экономическое пространство является одним из ключевых вопросов внутренней повестки. Крым прошел этот непростой путь методом проб и ошибок, и теперь наш опыт может быть во многом полезен. Благодарю врио губернатора Запорожской области Евгения Витальевича Балицкого, врио губернатора Херсонской области Владимира Васильевича Сальдо, сенатора Российской Федерации Дмитрия Николаевича Ворону за оперативное взаимодействие. Руководство Крыма, наши общественники и предприниматели готовы и впредь оказывать максимальное содействие новым регионам по любым возникающим вопросам для их эффективного разрешения». https://t.me/dn_vorona/192.

12.06.2023 в телеграм каналі «Дмитрий Ворона» посилання https://t.me/dn_vorona, відповідач привітав всіх своїх підписників з днем росії та у дописі неодноразово зазначив, що Запорізька область повернулася «к своим истокам и снова в составе великой России». Також він наголошує, що Запорізька область має пройти шлях розвитку завдяки росії та порівнює це з незаконно окупованим Кримом: «Этот путь мы пройдем быстро, внедряя бесценный управленческий опыт Крыма», що підтверджує те, що відповідач підтримує анексію Крима та вважає його частиною росії, наголошуючи, що вважає росію своєю батьківщиною та батьківщиною всієї Запорізької області: «Это праздник гордости за нашу Родину, её историю, культуру, за жителей, которые во все времена, не жалея сил трудились и вставали на защиту страны, обеспечивая её развитие, ровно также, как Отечество заботится о нас». А в самому кінці допису він виражає свою всебічну підтримку російській армії та висміює контрнаступ ЗСУ: «в нашем регионе и разворачивается так называемое «контрнаступление», но мы верим в мощь русского оружия и российскую армию!».

На своїй сторінці в VK «ВКОНТАКТЕ», (посилання https://vk.com/vorona_dn) відповідач виражає своє ставлення до перемоги у Другій світовій війні, порівнюючи її з війною, що розпочала росія по відношенню до України, де він виступає на боці росії: «Сегодня наши военные мужественно и самоотверженно, следуя героическому примеру отважных предков, добиваются поставленной цели – победили фашизм в 1945, победим фашизм и сегодня! Искренне желаю всем нашим военнослужащим успешного завершения спецоперации и возвращения на Родину... С Днем Великой Победы!» (мовою оригіналу) https://vk.com/wall-219367834_64 дата публікації 09.05.2023.

Відповідач у своєму телеграм каналі «Дмитрий Ворона» (посилання https://t.me/dn_vorona) дав коментар із приводу закону «Про внесення змін до ст.20 федерального закону «Про безкоштовну юридичну допомогу в російській федерації (у частині надання безкоштовної юридичної допомоги особам, які приймають або брали участь у спецоперації, також членам їхніх сімей)» (посилання на постанову: <http://www.council.gov.ru/activity/documents/145569/>, зазначивши (мовою оригіналу) «Право на бесплатную юридическую помощь получают военнослужащие, добровольцы, заключившие контракт, участники добровольческих формирований, мобилизованные, которые по указу президента приравнены к военнослужащим, а также их семьи. Для нас главная и первоочередная тема – поддержка участников сво и их семей». (https://t.me/dn_vorona/192).

Крім того, 12.06.2023 в декількох своїх соціальних мережах (телеграм каналі «Дмитрий Ворона» посилання https://t.me/dn_vorona, «ВКОНТАКТЕ» посилання https://vk.com/vorona_dn) відповідач привітав «друга, боевого товарища, временно

исполняющего обязанности губернатора Херсонской области Владимира Васильевича Сальдо!», вказавши, що такий справжній державний діяч та патріот росії, упродовж багатьох років захищає інтереси мешканців Херсонської області. «Уверен, что во главе с таким лидером в Херсонской области будет также активно продолжаться восстановление разрушенной нацистами инфраструктуры. Уже сейчас системно решаются вопросы социально-экономического развития. Всё это проводится практически под обстрелами, но жизнь продолжается и Владимир Васильевич чётко и бесперебойно выполняет все поставленные нашим Президентом задачи».

Рішенням Європейського Союзу від 25.02.2023 №2023/432 відповідача внесено до переліку осіб, щодо яких застосовуються обмежувальні заходи у зв'язку із підбиванням або загрозою територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023D0432&qid=1677402654680>, внесений до списку за №1415), та підставою застосування санкції така: «Колишній генеральний директор Корпорації розвитку Криму. Член Ради Федерації РФ з 20.12.2022 як представник незаконно анексованої Запорізької області. Приймаючи на себе та діючи в цій якості, він підтримує дії та політику, які підбивають територіальну цілісність, суверенітет і незалежність України». Крім того, 02.03.2023 Федеральний департамент економіки, освіти та досліджень (EAER), відповідальний за запровадження санкцій, включив відповідача до списку санкцій Швейцарії проти росії.

Відповідно до Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта, у власності Ворони Т.С., яка перебуває у шлюбі з відповідачем із 10.09.2004 згідно з актовим записом станом на 19.06.2023 та 20.06.2023 перебувало таке майно:

- земельна ділянка площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, за адресою:

- земельна ділянка площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою:

Крім того, Ворона Тетяна Сергіївна _____), володіє:

- земельною ділянкою площею 0.149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою:

- домоволодінням, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, за адресою:

Попереднім власником вищезазначеного домоволодіння та земельної ділянки був її чоловік Ворона Д.М., що підтверджується інформаційними довідками з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна _____ від 20.06.2023 та _____ від 02.06.2023.

12 грудня 2015 року на підставі договору дарування Ворона Д.М. передав земельну ділянку площею 0.149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою:

своїй дружині Вороні Т.С.

На підставі договору дарування від 12 грудня 2015 року передав також домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207.8 кв.м. за адресою:

Вороні Д.М. належало це домоволодіння на підставі договору купівлі-продажу від 14.05.2008 № _____ (реєстраційний номер майна _____). Право власності він набув у період шлюбу з Вороною Т.С., тобто їй, згідно з законодавством України, а саме СК України, належала 1/2 частка домоволодіння.

Відповідно до листа Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ від 26.06.2023 № _____ та відомостей Єдиного державного реєстру транспортних засобів Вороні Т.С. належить легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак – _____

свідоцтво про реєстрацію ТЗ – /ІН – ; номер двигуна –

На підставі ухвали Вищого антикорупційного суду від 29.06.2023 у справі №991/5614/23 про забезпечення доказів АТ «СЕНС БАНК» (ЄДРПОУ 23494714) надіслав лист від 30.06.2023 № де повідомив про відкриття на ім'я Ворони Т.С. загалом 3-ох рахунків, з яких на рахунку IBAN відкритому 25.03.2014, залишок коштів становить 2395,88 доларів США. На решті рахунків залишок коштів становив 0,00.

Між відповідачем та третьою особою 12.12.2015 укладено нотаріально посвідчений шлюбний договір, яким врегульовані майнові відносини подружжя, на підставі чого представники третьої особи зазначали про непоширення на належне третій особі майно правил щодо спільної сумісної власності подружжя.

Зокрема, пунктами 1.1, 1.2 вказаного договору визначено таке: «1.1. Положення цього Договору будуть стосуватися виключно майнових відносин між Подружжям, включаючи визначення правового режиму майна, набутого як до реєстрації шлюбу між Сторонами, так і в період перебування в зареєстрованому шлюбі, визначення майнових прав та обов'язків кожного з Подружжя, і не стосуватимуться інших питань подружнього життя, у тому числі і майнових прав та обов'язків Сторін як батьків. 1.2. Цим Договором Сторони підтверджують, що належне їм майно поділятиметься на таке, що має статус особистої приватної власності Чоловіка або Дружини, та на таке, що є спільною сумісною власністю Подружжя».

Пункти 2.1-2.7 розділу 2 «Особиста приватна власність кожного з подружжя» шлюбного договору визначають таке:

«2.1. Сторони встановили, що особистою приватною власністю кожного із Подружжя є:

а) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), набуте Чоловіком або Дружиною до реєстрації шлюбу;

б) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), набуте Чоловіком або Дружиною за час шлюбу, але на підставі договору дарування або у порядку спадкування;

в) будь-яке майно, набуте Чоловіком або Дружиною за час шлюбу, за кошти, що належали кожному із Подружжя особисто;

г) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), отримане Чоловіком або Дружиною як відшкодування збитків, страхові виплати тощо;

г) дохід (в тому числі, але не виключно, дивіденди), що приносить майно, котре Подружжям віднесено до особистої приватної власності;

д) речі індивідуального користування, у тому числі коштовності, що придбані (подаровані) кожному із Подружжя;

е) подарунки, отримані Подружжям один від одного, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, хто прийняв (одержав) дарунок;

є) грошові кошти на рахунках в банківських установах, банківські вклади (депозити), в тому числі відсотки, нараховані по ним, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, на чие ім'я відкрито рахунок в установі банку.

2.2. До особистої приватної власності Дружини, в тому числі, але не виключно, належить все майно, яке вже придбане чи буде придбане на її ім'я.

2.3. До особистої приватної власності Чоловіка, в тому числі, але не виключно, належить все майно, яке вже придбане чи буде придбане на його ім'я.

2.4. Все майно, в тому числі рухоме і нерухоме, яке буде придбане та/або набуте Чоловіком або Дружиною після укладення даного договору, належить на праві особистої приватної власності тому з Подружжя, на чие ім'я воно було придбане або набуто та/або зареєстроване.

2.5. У випадку розірвання шлюбу всі об'єкти рухомого та нерухомого майна, належні Чоловіку або Дружині, вважаються особистою приватною власністю того з

Подружжя, на чие ім'я таке майно придбане або набуто та/або зареєстроване.

2.6. Своєю особистою приватною власністю кожен із Подружжя володіє, користується і розпоряджається на власний розсуд, вчиняє будь-які дії щодо свого майна, не узгоджуючи питання із Чоловіком (Дружиною). Укладання правочинів щодо такого майна або будь-яких юридично значимих актів чи дій не потребує надання нотаріально засвідченої згоди або будь-якої усної чи письмової згоди другого з Подружжя.

2.7. Сторони домовились, що будь-які зобов'язання за договорами позики, кредитними договорами, іншими договорами, правочинами є особистими зобов'язаннями того з Подружжя, хто є стороною таких договорів, якщо інше не передбачено умовами зазначених договорів.

У пунктах 3.1 і 3.2 розділу 3 «Спільна сумісна власність подружжя» шлюбного договору зазначено таке: «3.1. Спільною сумісною власністю Подружжя є: а) будь-яка річ, набута під час шлюбу, і не віднесена за умовами даного Договору до особистої приватної власності однієї з Сторін; б) будь-які майнові права, набуті за час шлюбу, і не віднесені за умовами даного Договору до особистої приватної власності однієї з Сторін; в) майно (речі, майнові права), передане одним із подружжя до спільної сумісної власності, із майна, що є особистою приватною власністю однієї з Сторін, за умовами укладеного та нотаріально посвідченого додаткового договору про внесення змін до даного договору». 3.2. Дружина та Чоловік» розпоряджатимуться майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, за взаємною згодою».

Відповідно до п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції» санкцією згідно з цим Законом є стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Прямим чи опосередкованим (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиненням дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження активами, визнаються дії суб'єкта щодо активів, які формально не належать суб'єкту, але фактично ним контролюються.

Враховуючи попереднє відчуження нерухомого майна Вороною Д.М. на користь Ворони Т.С. та умови укладеного шлюбного договору, згідно з якими все нерухоме майно та автомобіль, що є об'єктами спільної сумісної власності подружжя, змінюють правовий режим майна та переходять у особисту приватну власність Ворони Т.С., яка продовжує перебувати у шлюбі з Вороною Д.М., веде активну професійну нотаріальну діяльність в інтересах окупаційної влади і, перебуваючи у нижчому соціальному статусі, не може бути незалежною від Ворони Д.М., який наділений повноваженнями сенатора російської федерації, колегія суддів вважає, що суд першої інстанції дійшов до обґрунтованого висновку, що відповідач може опосередковано через Ворону Т.С. вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження нерухомим майном та автомобілем, що дає підстави для їх стягнення в дохід держави.

Твердження в апеляційній скарзі Міністерства юстиції України щодо помилковості висновку суду першої інстанції про відсутність підстав для стягнення в дохід держави грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН, колегією суддів визнаються неспроможними.

Так, факт збільшення задекларованих доходів Ворони Т.С. у період перебування Ворони Д.М. на державних посадах не може стверджувати те, що кошти на банківському рахунку отримані саме Вороною Д.М., оскільки Ворона Т.С. займалась професійною діяльністю і отримувала доходи, які перевищують суму вкладу.

Також сама лише наявність між Вороною Т.С. і Вороною Д.М. родинних зв'язків та довірчих відносин, неодноразове видання Вороною Т.С. довіреностей на Ворону Д.М. щодо розпорядження усім її майном та можливість Ворони Д.М. відмовитися від активу,

спроби реалізації якої мали місце при укладенні шлюбного договору та договорів дарування, за відсутності доказів, що Ворона Д.М. вчиняв будь-які дії, спрямовані на збільшення чи зменшення банківських вкладів Ворони Т.С., не може з високою ймовірністю свідчити, що відповідач може опосередковано через Ворону Т.С. вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК».

А відтак, колегія суддів вважає, що суд першої інстанції дійшов до правильного висновку про відсутність підстав для стягнення в дохід держави грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАЛ

Разом з тим, колегія суддів не може погодитись з висновком суду першої інстанції, що умови пунктів 2.1-2.7 розділу 2 шлюбного договору є нікчемними в частині визнання особистою приватною власністю одного з подружжя рухомого і нерухомого майна, яке підлягає державній реєстрації, як такі, що суперечать актам цивільного законодавства (норми ч.4, 5 ст.93 СК України), інтересам держави і суспільства, його моральним засадам та порушуватимуть публічний порядок, що не вимагає наявності рішення суду про визнання їх недійсними, а також доводами апеляційної скарги Міністерства юстиції України про фіктивність шлюбного договору.

Відповідно до положень ст.215 ЦК України підставою недійсності правочину є недодержання в момент вчинення правочину стороною (сторонами) вимог, які встановлені частинами першою – третьою, п'ятою та шостою статті 203 цього Кодексу. Недійсним є правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин). У цьому разі визнання такого правочину недійсним судом не вимагається. У випадках, встановлених цим Кодексом, нікчемний правочин може бути визнаний судом дійсним. Якщо недійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недійсним (оспорюваний правочин).

Згідно із ч.1-3 ст.228 ЦК України правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він був спрямований на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним. Правочин, який порушує публічний порядок, є нікчемним. У разі недодержання вимоги щодо відповідності правочину інтересам держави і суспільства, його моральним засадам такий правочин може бути визнаний недійсним. Якщо визнаний судом недійсний правочин було вчинено з метою, що завідомо суперечить інтересам держави і суспільства, то при наявності умислу у обох сторін – в разі виконання правочину обома сторонами – в дохід держави за рішенням суду стягується все одержане ними за угодою, а в разі виконання правочину однією стороною з іншої сторони за рішенням суду стягується в дохід держави все одержане нею і все належне – з неї першій стороні на відшкодування одержаного. При наявності умислу лише у однієї із сторін все одержане нею за правочином повинно бути повернуто іншій стороні, а одержане останньою або належне їй на відшкодування виконаного за рішенням суду стягується в дохід держави.

Статтею 234 ЦК України встановлено, що фіктивним є правочин, який вчинено без наміру створення правових наслідків, які обумовлювалися цим правочином. Фіктивний правочин визнається судом недійсним. Правові наслідки визнання фіктивного правочину недійсним встановлюються законами.

Таким чином, законодавець розрізняє два види недійсних правочинів: нікчемні та оспорювані.

Нікчемним є правочин, недійсність якого встановлена законом і для якого визнання його недійсності судом не потрібне.

Оспорюваний правочин – це правочин, недійсність якого прямо не встановлена законом, але одна з його сторін або інша зацікавлена особа можуть оспорити цей правочин із підстав, передбачених законом. Такий правочин визнається недійсним тільки в судовому порядку.

Відповідно до ч.4, 5 ст.93 СК України шлюбний договір не може зменшувати обсягу прав дитини, які встановлені цим Кодексом, а також ставити одного з подружжя у надзвичайно невідповідне матеріальне становище. За шлюбним договором не може передаватися у власність одному з подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації.

Разом із тим, ст.93 СК України не встановлює умов нікчемності шлюбного договору, а відтак недійсність такого правочину визнається судовим рішенням.

Аналогічно положення ч.3 ст.228 ЦК України не встановлюють умов нікчемності правочину у разі невідповідності правочину інтересам держави і суспільства, його моральним засадам.

Крім того, ч.2 ст.228 ЦК України визначено перелік правочинів, які є нікчемними як такі, що порушують публічний порядок. Такими є правочини, що посягають на суспільні, економічні та соціальні основи держави, зокрема правочини, спрямовані на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності; правочини, спрямовані на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження об'єктами права власності українського народу – землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, її надрами, іншими природними ресурсами (ст.14 Конституції України); правочини щодо відчуження викраденого майна; правочини, що порушують правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права тощо.

Однак, судом першої інстанції не наведено жодної обставини на підтвердження, що укладення шлюбного договору посягає на суспільні, економічні та соціальні основи держави, спрямоване на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності, на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження об'єктами права власності українського народу – землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, її надрами, іншими природними ресурсами, та є правочином щодо відчуження викраденого майна, та, що порушує правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права.

Таким чином, враховуючи викладене, а також те, що ч.4, 5 ст.93 СК України та ч.3 ст.228 ЦК України не визначають умов нікчемності правочинів, колегія суддів вважає, помилковим висновок суду першої інстанції про те, що умови пунктів 2.1-2.7 розділу 2 шлюбного договору є нікчемними.

Також помилковим є посилання апеляційної скарги Міністерства юстиції України на фіктивність шлюбного договору з огляду на положення ст.234 ЦК України, відповідно до яких фіктивний правочин є оспорюваним правочином і визнається недійсним судом. Разом з тим, апеляційному суду не надано рішення, ухваленого в порядку цивільного судочинства про визнання недійсним шлюбного договору на підставі ст.234 ЦК України, а відтак фіктивність вказаного договору не підтверджена у встановленому законом порядку.

У зв'язку з викладеним необґрунтованими є доводи апеляційної скарги Міністерства юстиції України та обґрунтованими є доводи апеляційної скарги і відзиву на апеляційну скаргу Міністерства юстиції України представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М. щодо заперечення висновків суду першої інстанції, які стосуються нікчемності та фіктивності умов шлюбного договору.

Разом з тим, помилковість висновків суду першої інстанції щодо умов шлюбного договору не може бути підставою для скасування рішення, оскільки п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції» не виключає застосування звернення стягнення на майно

законного власника, щодо якого підсанкційна особа може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним.

А відтак, оскільки судом першої інстанції встановлено, що Ворона Д.М. може вчиняти щодо нерухомого майна та автомобіля, належного Вороні Т.С., дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, і доводи апеляційної скарги представника Ворони Т.С. – адвоката Пеліхоса Є.М. висновків суду не спростовують, колегія суддів не вбачає підстав для задоволення вказаної апеляційної скарги.

Керуючись ст.315, 316, 321, 322, 325 КАС України, колегія суддів, -

В И Р І Ш И Л А:

Апеляційні скарги Міністерства юстиції України та представника третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору, Ворони Тетяни Сергіївни – адвоката Пеліхоса Євгена Миколайовича залишити без задоволення, а рішення Вищого антикорупційного суду від 31 липня 2023 року – без змін.

Постанова набирає законної сили негайно після її проголошення та не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

Головуючий:

[Handwritten signature]

О.Ф. Павлишин

Судді:

[Handwritten signature]

А.С. Никифоров

[Handwritten signature]

В.В. Чорна

